

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

ԵՆԹԱԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՎԵՃԸ ԼՈՒԾԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

25 նոյեմբերի 2022 թվական

ք. Երևան

ուսումնասիրելով ըստ հայցի՝ «Աննա-80» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության ընդդեմ «ՀՀ Ոստիկանության կրթահամալիր» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության՝ պայմանագրային պարտավորությունները կատարելուն պարտադրելու պահանջի մասին թիվ ՀԿԴ/0040/02/22 (ԵԴ/10212/02/19) քաղաքացիական գործի ենթակայությունը որոշելու նպատակով այն Վճռաբեկ դատարանի նախագահին ուղարկելու վերաբերյալ ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի՝ 2022 թվականի նոյեմբերի 21-ի որոշումը,

Պ Ա Ր Զ Ե Ց Ի

Գործի դատավարական նախապատմությունը.

1. «Աննա-80» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը (այսուհետ նաև՝ Հայցվոր) 2019 թվականի ապրիլի 9-ին հայցադիմում է ներկայացրել Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան ընդդեմ «ՀՀ Ոստիկանության կրթահամալիր» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության (այսուհետ նաև՝ Պատասխանող)՝ պայմանագրային պարտավորությունները կատարելուն պարտավորեցնելու պահանջի մասին:

2. Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի (այսուհետ նաև՝ Դատարան)՝ 2019 թվականի ապրիլի 19-ի որոշմամբ հայցադիմումն ընդունվել է վարույթ:

3. Դատարանի՝ 2022 թվականի նոյեմբերի 2-ի որոշմամբ քաղաքացիական գործը հանձնվել է ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի քննությանը:

4. 2022 թվականի նոյեմբերի 10-ին թիվ ԵԴ/10212/02/19 քաղաքացիական գործը ստացվել է ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանում, որին շնորհվել է ՀԿԴ/0040/02/22 համարը:

5. Հակակոռուպցիոն դատարանի՝ 2022 թվականի նոյեմբերի 21-ի որոշմամբ քաղաքացիական գործի ենթակայությունը որոշելու նպատակով այն ուղարկվել է ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի նախագահին:

6. Գործը ՀՀ Վճռաբեկ դատարանում ստացվել է 2022 թվականի նոյեմբերի 23-ին:

Ենթակայության վերաբերյալ վեճի լուծման համար էական նշանակություն ունեցող փաստական հանգամանքները.

7. 2019 թվականի ապրիլի 9-ին դիմելով դատարան՝ Հայցվորը ներկայացրել է պայմանագրային պարտավորությունները կատարելուն պարտավորեցնելու մասին պահանջ: Համաձայն ներկայացված հայցադիմումի՝ «Աննա-80» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության և «ՀՀ Ոստիկանության կրթահամալիր» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության միջև 2018 թվականի մայիսի 30-ին կնքվել է կապալային աշխատանքների կատարման թիվ «ՀՀ ՈԿ ԳՀԱՇՁԲ-18/3» գնման պայմանագիրը, որի գինը կազմել է 8.000.000 ՀՀ դրամ: Ըստ 2018 թվականի մայիսի 30-ի կատարողական ակտի՝ ՀՀ ՈԿ ԳՀԱՇՁԲ-18/3 պայմանագրից բխող վճարման ենթակա գումարը կազմում է 3.554.035 ՀՀ դրամ: Արդյունքում Հայցվորի կողմից Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան է ներկայացվել 3.554.035 ՀՀ դրամ գումարի բռնագանձման պահանջ՝ որպես Հայցվորի կողմից ստորագրված կատարողականներով ներկայացված և չվճարված աշխատանքների վճար¹:

8. Հղում կատարելով «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված՝ ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք»

¹ Տե՛ս քաղաքացիական գործը, հատոր 1, թերթեր 4-12:

սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի 19-րդ հոդվածի 19-րդ, 22-րդ, 23-րդ և 24-րդ մասերին, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 25-րդ հոդվածի 3.1-րդ մասին, Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանը 2022 թվականի նոյեմբերի 2-ի որոշմամբ քաղաքացիական գործն ըստ ենթակայության ուղարկել է Հակակոռուպցիոն դատարան՝ այն պատճառաբանությամբ, որ սույն գործով ներկայացված պահանջի քննությունն անխուսափելիորեն առնչվում է Հայաստանի Հանրապետության գույքային շահերին²:

9. Հղում կատարելով ՀՀ Սահմանադրության 176-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 41-րդ հոդվածի 1-ին և 3-րդ մասերին, ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 50-րդ հոդվածի 1-ին մասին, «Դատախազության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 2-րդ մասին, 29-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետին՝ Հակակոռուպցիոն դատարանը 2022 թվականի նոյեմբերի 21-ի որոշմամբ գտել է, որ սույն գործը ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին և այդ առնչությամբ դիմել է Վճռաբեկ դատարանի նախագահին՝ նշելով հետևյալը. « (...) *պետության գույքային կամ ոչ գույքային շահերին առնչվող քաղաքացիական գործը ենթակա է քննության հակակոռուպցիոն դատարանում՝ հետևյալ պայմանների միաժամանակյա առկայության պարագայում.*

- 1. առկա է պետության գույքային կամ ոչ գույքային շահի պաշտպանության հայց,
- 2. հայցը հարուցվել է պարզաձև սուբյեկտի՝ ՀՀ գլխավոր դատախազության կողմից:

Ելնելով վերոնշարտրյալից՝ Դատարանը գալիս է այն եզրահանգման, որ թիվ ՀԿԴ/0037/02/22 գործը ենթակա չէ քննության հակակոռուպցիոն դատարանում»³:

Վճռաբեկ դատարանի նախագահի պատճառաբանությունները և եզրահանգումը.

10. Սույն գործով Վճռաբեկ դատարանի նախագահի առջև բարձրացված իրավական հարցը հետևյալն է. *հիմնավոր՞ է արդյոք ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի հետևությունն այն մասին, որ թիվ ՀԿԴ/0040/02/22 (ԵԴ/10212/02/19) քաղաքացիական գործը՝ ըստ հայցի «Աննա-80» սահմանափակ պարասիսանսարվությամբ ընկերության*

² Տե՛ս քաղաքացիական գործը, հատոր 1, թերթեր 148-150:
³ Տե՛ս քաղաքացիական գործը, հատոր 2, թերթեր 3-10:

ընդդեմ «ՀՀ Ոստիկանության կրթահամալիր» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության՝ պայմանագրային պարտավորությունները կատարելուն պարտադրելու պահանջի մասին, ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին արյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին:

11. «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 2-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետի համաձայն՝ «Մասնագիտացված դատարաններն են՝ (...) հակակոռուպցիոն դատարանը»:

«Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ «Հակակոռուպցիոն դատարանին են ենթակա (...) քաղաքացիական դատավարության կարգով պետության գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանության հայցերով և «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» օրենքի հիման վրա գույքի բռնագանձման հայցերով հարուցված քաղաքացիական գործերը (այսուհետք՝ հակակոռուպցիոն քաղաքացիական գործեր)»:

12. Սույն որոշման նախորդ կետում վկայակոչված իրավական նորմերի վերլուծությունից հետևում է, որ հակակոռուպցիոն դատարանին ենթակա քաղաքացիական գործերն են՝ քաղաքացիական դատավարության կարգով պետության գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանությանն ուղղված հայցերով և «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» օրենքի հիման վրա գույքի բռնագանձման հայցերով հարուցված քաղաքացիական գործերը: Նշվածը հիմք է տալիս փաստելու, որ օրենսդիրը հակակոռուպցիոն դատարանի ենթակայությանն է վերապահել ոչ թե այն գործերը, որոնք **առնչվում են պետության գույքային և ոչ գույքային շահերին**, այլ այն հայցերով գործերը, որոնք **ուղղված են այդ շահերի պաշտպանությանը**: Այսինքն՝ հակակոռուպցիոն դատարանի ենթակայական իրավագործությունը սահմանափակված է **պետության գույքային և ոչ գույքային շահերի պաշտպանությանն ուղղված հայցերի** քննությամբ: Հարկ է նաև նշել, որ այս մոտեցումը բխում է 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված՝ ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի նախագծի ընդունման հիմնավորումներից, համաձայն որոնց, օրենսդիրը հակակոռուպցիոն դատարանին օժտել է մասնագիտացված դատարանի կարգավիճակով և ըստ այդմ՝ նախատեսել այդ

դատարանի քննությանը ենթակա քաղաքացիաիրավական վեճերի սահմանափակ շրջանակ⁴:

13. Սույն քաղաքացիական գործի նյութերի ուսումնասիրությունից հետևում է, որ.

- «Աննա-80» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը 2019 թվականի ապրիլի 9-ին հայցադիմում է ներկայացրել Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան ընդդեմ «ՀՀ Ոստիկանության կրթահամալիր» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության՝ պայմանագրային պարտավորությունները կատարելուն պարտավորեցնելու պահանջի մասին⁵, որը Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի 2019 թվականի ապրիլի 19-ի որոշմամբ ընդունվել է վարույթ⁶,

- հղում կատարելով «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված՝ ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի 19-րդ հոդվածի 19-րդ, 22-րդ, 23-րդ և 24-րդ մասերին, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 25-րդ հոդվածի 3.1-րդ մասին, Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանը 2022 թվականի նոյեմբերի 2-ի որոշմամբ քաղաքացիական գործն ըստ ենթակայության ուղարկել է Հակակոռուպցիոն դատարան՝ այն պատճառաբանությամբ, որ սույն գործով ներկայացված պահանջի քննությունն անխուսափելիորեն առնչվում է Հայաստանի Հանրապետության գույքային շահերին⁷,

- հղում կատարելով «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, ՀՀ Սահմանադրության 176-րդ հոդվածի 3-րդ մասին, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 41-րդ հոդվածի 1-ին և 3-րդ մասերին, ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 50-րդ հոդվածի 1-ին մասին, «Դատախազության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 2-րդ մասին, 29-րդ հոդվածի 1-ին

⁴ Տե՛ս 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի նախագծի հիմնավորումները՝ ՀՀ Ազգային ժողովի պաշտոնական կայքէջում հետևյալ հղմամբ՝ http://www.parliament.am/draftreading_docs7/K-785_DR2.pdf

⁵ Տե՛ս սույն որոշման 1-ին կետը:

⁶ Տե՛ս սույն որոշման 2-րդ կետը:

⁷ Տե՛ս սույն որոշման 8-րդ կետը:

մասի 1-ին կետին՝ Հակակոռուպցիոն դատարանը 2022 թվականի նոյեմբերի 21-ի որոշմամբ գտել է, որ սույն գործը ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին և այդ առնչությամբ դիմել է Վճռաբեկ դատարանի նախագահին՝ նշելով, որ պետության գույքային կամ ոչ գույքային շահերին առնչվող քաղաքացիական գործը ենթակա է քննության հակակոռուպցիոն դատարանում՝ հետևյալ պայմանների միաժամանակյա առկայության պարագայում՝

1. առկա է պետության գույքային կամ ոչ գույքային շահի պաշտպանության հայց,

2. հայցը հարուցվել է պատշաճ սուբյեկտի՝ ՀՀ գլխավոր դատախազության կողմից: Մինչդեռ, թիվ ՀԿԴ/0037/02/22 գործը ենթակա չէ քննության հակակոռուպցիոն դատարանում⁸:

14. Նախորդ կետում մեջբերված փաստական հանգամանքները գնահատելով սույն որոշման 11-12-րդ կետերում վկայակոչված իրավադրույթների և արտահայտված իրավական դիրքորոշումների լույսի ներքո, հարկ է նկատել, որ սույն գործով Հայցվորը Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան է ներկայացրել հայցադիմում ընդդեմ «ՀՀ Ոստիկանության կրթահամալիր» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության՝ պայմանագրային պարտավորությունները կատարելուն պարտավորեցնելու պահանջի մասին: Այսինքն՝ հայցադիմումի առարկան է կազմում Հայցվորի իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանությանն ուղղված պահանջը, որը թեև կարող է նաև առնչվել պետության գույքային և/կամ ոչ գույքային շահերին, սակայն միտված չէ այդ շահերի պաշտպանությանը: Այլ կերպ, հայցադիմումի առարկան չի հետապնդում հանրային շահի պաշտպանության նպատակ, որն օրենսդրի կողմից նախատեսվել է որպես ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի կողմից գործերի քննության նախապայման:

Հետևաբար, ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի հետևությունն այն մասին, որ թիվ ՀԿԴ/0037/02/22 (ԵԴ/10212/02/19) քաղաքացիական գործը՝ ըստ հայցի «Աննա-80» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության ընդդեմ «ՀՀ Ոստիկանության կրթահամալիր» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության՝ պայմանագրային պարտավորությունները կատարելուն պարտավորեցնելու պահանջի մասին, ենթակա չէ քննության ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանում, հիմնավոր է:

⁸ Տե՛ս սույն որոշման 9-րդ կետը:

15. Վերոգրյալի հիման վրա, գտնում եմ, որ «Աննա-80» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության հայցադիմումի հիման վրա հարուցված թիվ ՀԿԴ/0040/02/22 (ԵԴ/10212/02/19) քաղաքացիական գործը ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի քննությանը:

Հիմք ընդունելով վերոշարադրյալը և ղեկավարվելով ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ հոդվածի 2-րդ մասով՝

Ո Ր Ո Շ Ե Ց Ի

թիվ ՀԿԴ/0040/02/22 (ԵԴ/10212/02/19) քաղաքացիական գործն ըստ հայցի «Աննա-80» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության ընդդեմ «ՀՀ Ոստիկանության կրթահամալիր» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության՝ պայմանագրային պարտավորությունները կատարելուն պարտադրելու պահանջի մասին, ենթակա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին:

ԼԻԼԻԹ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ